

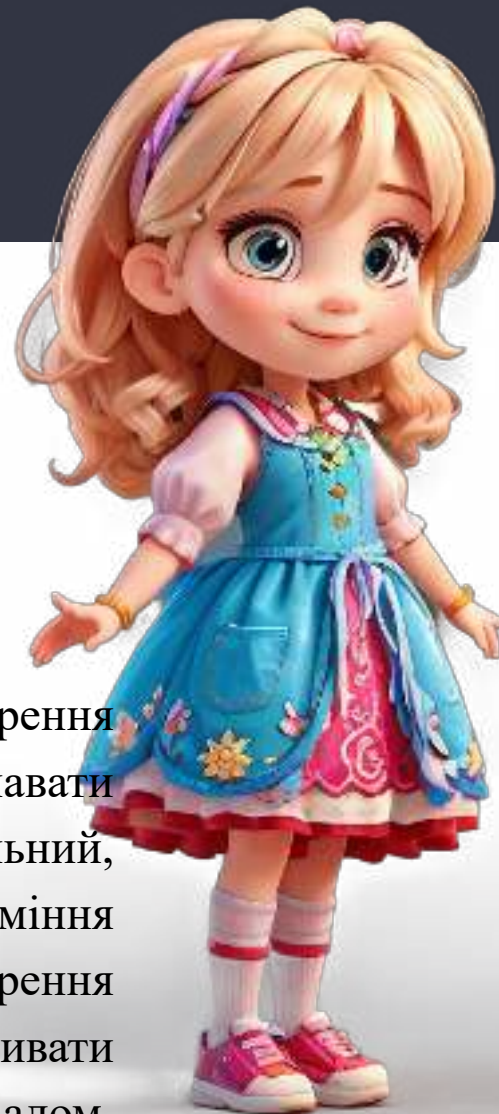
Сьогодні

Урок
№68

Способи творення іменників

Мета: ознайомити з основними способами творення іменників в українській мові; навчити розпізнавати префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний та спосіб складання; формувати вміння правильно застосовувати знання про способи творення іменників у практичних завданнях і мовленні; розвивати вміння учнів працювати з лінгвістичним матеріалом, знаходити та пояснювати закономірності у словотворенні; сприяти естетичному вихованню через красу слова.

❖ На цьому уроці ми
вчитимемося утворювати нові
іменники різними способами
творення.

Прочитайте слова. Визначте, на які дві групи їх можна розподілити. Розберіть за будовою по два слова із кожної групи. Зробіть висновки, якого значення надають іменникам суфікси

Дівчисько, дівчинка, яблунька, козачок,
вітрище, ножище, квіточка, тополенька,
багнюка.

Із суфіксом пестливості

Дівчинка ☐
Яблунька
Козачок
Квіточка
Тополенька ☐

Із суфіксом згрубілості

Дівчисько ☐
Вітрище ☐
Ножище
Багнюка

1. Які способи творення іменників ми використовуємо найчастіше?
2. Чи завжди варто говорити правду?

Сформулюйте особисті цілі на урок.

Сьогодні

Утворіть від поданих іменників похідні зі зменшено-пестливим значенням.
У яких ситуаціях використовують такі слова?

Подруга, дід, берег, край,
хлопець, доня, Ірина, Дмитро.

Подружка, дідусь, бережечок,
краєчок, хлопчик, донечка,
Іринка, Дмитрик.

Сьогодні

Утворіть від поданих прикметників іменники. Визначте, що вони означають (людські чесноти, почуття тощо). Продовжте цей перелік 2-3 словами. Знайдіть і підкресліть синоніми. Поясніть, якими відтінками вони різняться. Якби можна було в чарівній крамниці купити такі риси, які з них ви придбали б?

Справедливий, чесний, вірний,
порядний, акуратний, охайний.

Справедливість, чесність, вірність,
порядність, акуратність, охайність.

Визначте частини мови і синтаксичну роль виділених слів. Поясніть, чим зумовлений перехід прикметників в іменники

1. Не забувайте незабутнє^{Ім.}... І не знецінюйте коштовне^{Ім.} (Л. Костенко).
- 2 І тільки той, у кого серце чуле, хто вміє берегти своє минуле^{Ім.} і вміє шанувати своє сучасне^{Ім.}, лиш той майбутнє^{Ім.} вивершить прекрасне (М. Чубинський).
3. Хто на чуже^{Ім.} зазіхається, свого позбувається
4. Лютий^{Ім.} завершує зиму (Нар. творчість).
5. На вулиці лютий^{Прикм.} мороз.

Прочитайте текст. Яку проблему в ньому порушено? Дайте відповідь на поставлене запитання. Визначте спосіб творення виділених слів. Знайдіть у тексті синоніми й антоніми

Іноді ми кажемо ^{Преф.} **неправду** й навіть не помічаємо цього. А часом нам здається, що сказати правду ^{Преф.} **неможливо**, і брехня — наш єдиний вихід.

Уяви: тобі анітрохи не сподобалася ^{Склад. основ} **кінострічка**, яку ви дивилися з ^{Склад. основ} **однокласниками**, однак твої друзі від неї в захваті. Як ти вчиниш? Погодишся з усіма, скажеш правду чи мовчатимеш? (За кн. «Чого не вчать у школі»).

У якій ситуації можуть бути висловлені такі думки? Який варіант вам подобається більше й чому? Що таке різка правда? Чи можна правду сформулювати тактовно? Як саме?

1. Ти не пройшов прослуховування, бо не маєш голосу.
2. Ти вельми артистичний. Гадаю, якщо ти попрацюєш із вокалом додатково, то наступного року зможеш брати участь у виставі, а може, навіть у мюзиклі (За кн. «Чого не вчать у школі»).

Яким способом утворено іменник
«мистецтвознавець»?

- А) префіксальний;
- Б) суфіксальний;
- В) безафіксний;
- Г) складання основ.

- А) префіксальний;
- Б) суфіксальний;
- В) безафіксний;
- Г) складання основ.**

Якийсь кріндж.

Та найсовий урок!

Ну це повний треш ...

«OMG». Було сумно та не цікаво.

Засвоїв знання на «izi»!

**Підручник, с. 106,
вправа 253.**

*Короткий запис у щоденник
С. 106, впр. 253.*

